

РЕШЕНИЕ

№ 189

гр. София, 04.01.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19
състав,** в публично заседание на 11.12.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова, като разгледа дело номер **11096** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Делото е образувано по жалба на М. Х. М., гражданин на Сирийската Арабска Република, чрез адвокат Т. И. срещу Решение № 11051/24.10.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ е отхвърлена молбата за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата се сочи, че оспореният акт е издаден в противоречие с материалния закон. Според оспорващия, същият добросъвестно е изложил причините, поради които е напуснал С., а именно защото там има въоръжен конфликт в момента, който поставя под заплаха живота му. Твърди се, че административният орган е направил погрешна преценка на ситуацията в страната на произход на търсещия закрила от една страна, а от друга е приел неправилно, че спрямо непридружения непълнолетен не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец. Инвокирани са доводи, че в С. от 2011 г. е налице вътрешен въоръжен конфликт. В страната действат многобройни въоръжени групировки, които воюват както по между си, така и със силите на правителството. След намесата на Турция в конфликта, същият е придобил вече международен елемент. Твърди се, че неправилно е преценен висшия интерес на детето, като са омаловажени международните стандарти, според които следва да се разглеждат молбите на деца за предоставяне на убежище. Не са взети и предвид коментарите към Конвенцията за правата на детето, изготвени от Комитета за правата

по правата на детето към ООН. Моли се решението да бъде отменено, а преписката да бъде върната за повторно разглеждане на компетентния орган и произнасяне по молбата за предоставяне на международна закрила. Цитирана е практика на Съда на европейския съюз, имаща отношение към спора.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият се яви лично. Назначеният му по реда на ЗПП адвокат И. поддържа жалбата. Представя допълнителни съображения в писмен вид.

Ответникът по жалбата не се явява. Пълномощникът му юрисконсулт Х. оспорва жалбата.

Представителят на отдел „Закрила на детето”, в Дирекция „Социално подпомагане”, район К. село, счита, че в интерес на детето е да остане в България и да получи статут. Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и становището на ответника и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че с молба рег. № 15784/12.07.2024 г. до Държавната агенция за бежанците М. Х. М., непридружен непълнолетен, е поискал предоставяне на международна закрила.

Производството е образувано с регистрирането му с регистрационен лист рег. № 15784/12.07.2024 г. и е проведено в Регистрационно-приемателен център – [населено място] по общия ред – чл. 72, ал. 1, т. 2, във връзка с чл. 70, ал. 2 от ЗУБ.

На 02.08.2024 г. с М. Х. М. е проведено интервю, резултатите, от което са обективирани в протокол рег. № 15784 от същата дата. Интервюто е проведено в присъствието на адвокат, назначен по реда на чл. 25, ал. 1 от ЗУБ.

Оспорващият твърди, че е напуснал нелегално С. някъде през юли 2024 г. и през Турция, с помощта на трафиканти е пристигнал в България отново нелегално.

До напускането си на С. е живял в [населено място] заедно с майка си и четирима братя и три сестри. Баща му е убит от Ислямска държава преди няколко години. Селото му се намира в района на [населено място] Ал 3.. Половината от областта се контролира от кюрдските въоръжени групировки, а останалата от правителствените сили.

В селото му непрекъснато имало проблеми, заради които роднините напускали временно, но после се връщали. Чичовците му и братята му взели решение М. Х. М. да напусне страната. Основна причина за това били сраженията, на които той ставал свидетел многократно и които се случвали много често. Селото му е разделено на две. Правителствените сили и кюрдите непрекъснато воювали помежду си.

Видно от писмо № М - 12767 от 22.08.2024 г. на Директора на Специализирана Дирекция „Т” – ДАНС, Агенцията не възразява да бъде предоставена закрила на М. Х. М., в случай, че същият отговаря на условията по ЗУБ.

Видно от становище № 15784/12.09.2024 г. на младши експерт при ПМЗ – кв. О. купел, РПЦ – С., изготвено до председателя на ДАБ, е предложено на М. Х. М., непридружен непълнолетен да се откаже предоставяне на статут на бежанец, но да му се предостави хуманитарен статут. Като мотив за това е изтъкнато, че лицето принадлежи към уязвима група – непридружен непълнолетен и че въз основа на информацията за страната на произход на чужденеца, там е налице вътрешен въоръжен конфликт, поради което той би бил изложен на реална опасност от тежки заплахи срещу живота му.

Към преписката е приложено становище от Агенцията за социално подпомагане, район К. село.

С повторно становище № 15784/07.10.2024 г. на младши експерт при ПМЗ – кв. О. купел, РПЦ – С., на председателя на ДАБ, е предложено на М. Х. М., непридружен непълнолетен да се откаже предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Преценявайки събраните в хода на административното производство доказателства, Председателят на Държавната Агенция по бежанците при Министерския Съвет е намерил, че не са налице материално-правните предпоставки, предвидени в ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец или хуманитарен статут, поради което е издал оспореното решение.

Като доказателства по делото са приети справки № ЦУ-1624/12.07.2024 г. и № МД-02-113/03.12.2024 г., изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ, относно настоящата обществена и политическа ситуация С. и по-конкретно в района Д. ал 3..

Приет като доказателство са и социален доклад, изготвен от Дирекция „Социално подпомагане“, район К. село, в който се посочва, че в интерес на детето е да остане в България и да получи статут, както и да живее в сигурна и спокойна среда без да се притеснява за здравето и живота си.

Ответникът е представил и справка, видно от която от 01.07.2023 г. до 12.11.2024 г. на общо 7227 граждани на С. е предоставена международна закрила, като от тях 276 да регистрирани като непридружени непълнолетни.

По време на проведеното по делото открито заседание М. Х. М. изложи самостоятелно бежанската си история.

Той посочи, че е пристигнал в България нелегално преди около 5-6 месеца. Пътувал е с група от около 20 души. В Турция останали 2-3 дни. В С. е живеел с майка си и с още четири братя и две сестри. Решил да напусне С., защото големият му брат работи и фактически издържа семейството. Частта от Д. ез-3., където е живял се управлява от кюрдите. Когато всяко лице достигне възраст от 18 г., кюрдите задължително го въоръжават, за да се бие за тях. Те имат собствена армия и задължително въоръжават всички – това е армия за самозащита на района. Спрямо семейството на М. Х. М. не е имало актове на преследване, или арести защото били малки, но той имал чичовци и вуйчовци, които ги взимали и не знаели какво точно се случва с тях. Там непрекъснато имало престрелки между различните племена, между кюрдите и арабите. В самия град нямало бомбардировки, но имало сблъсъци между различните племена, като едните с кюрдите, а другите били с иранците и правителството – биели се помежду си. На западния бряг са иранци и правителството, а източния били кюрдите. В момента оспорващият поддържа връзка с майка си по WhatsApp. Последно разбрал, че джихадистите – бунтовници настъпват в Д. ез-3., а кюрдите отстъпват. Разбрал от майка си, че в града има въоръжени сблъсъци. Те си седели в къщи и се криели, няма къде да отидат. Оспорващият заяви категорично, че не иска да се връща в С., защото е намразил обстановката там.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е връчено на М. Х. М. на 30.10.2024 г. Жалбата е подадена директно в АССГ на 04.11.2024 г. (вх. № 29891), т.е. в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – участник в

производството по издаване на индивидуалния административен акт, с който се засягат негови законни права и интереси и следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

За да издаде оспореното решение, административният орган е приел, че М. Х. М. не е доказал наличието на предвидените в чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, предпоставки, поради което е отхвърлил молбата му за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Председателя на ДАБ е направил извод, че обстановката в С. дава възможност на търсещия закрила да се установи там, защото в страната, няма н вътрешен или международен въоръжен конфликт, заради който той може да бъде изложен на реална опасност от тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Няма данни, че той може да бъде изложен на смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание. Освен това висшия интерес на детето е, то да живее с близките си.

Вземайки предвид събраните гласни и писмени доказателства и при съобразяване с наведените от страните доводи, настоящият съдебен състав намира от правна страна следното:

В оспореното решение са обсъдени подробно изтъкнатите от М. Х. М. доводи, касаещи търсенето от него право на закрила. Съдът, в настоящият му състав не може да не се съгласи с аргумента, че оспорващият има основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. При проведеното интервю, не са релевирани доводи и не ангажирани доказателства в тази насока. Жалбоподателят сочи, че не е имал проблеми с официалните власти или с представители на кюрдската общност, която на практика управлява района, в който той е живял. В случая единствено баща му е бил отвлечен преди години от Ислямска държава, но в момента е общоизвестно, че групировката не съществува във вида си от периода 2013 г. – 2015 г.

Изложеното мотивира съдът да приеме, че по отношение на оспорващия не са налице предпоставките по чл. 8 от ЗУБ.

По отношение на отказа за предоставяне на хуманитарен статут, съдът след обсъждане на събраните в хода на административното и съдебното производство доказателства, намира следното.

Предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут са дефинитивно изброени в чл. 9, ал. 1, т. 1-3 от ЗУБ и чл. 15, т. а-в от Директива 2011/95/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

За да се установи наличието на тези предпоставки е необходимо да бъде събрана и обсъдена надеждна информация за страната на произход на търсещия закрила.

Видно от представената от ответника справка № МД-02-113/03.12.2024 г., изготвена от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ на базата на насоките за С., изготвени от Агенцията на Европейския съюз за убежището, от началото на конфликта в С.

провинция Д. ал 3. става свидетел на антиправителствени протести, а арабските племена показват разделение в своята принадлежност - някои фракции се присъединяват към ръководените от кюрдите Сирийски демократични сили (SDF), други към силите на официалното правителство, а останалите се заклеват във вярност на организацията "Ислямска държава" (ИД). До края на 2017 г. официалният режим и неговите съюзници превземат повечето от районите на запад от река Е. от ИД, а SDF и водената от САЩ коалиция превземат последния държан от ИД териториален анклав от източната страна на реката през март 2019 г.

Понастоящем провинция Д. ал 3. е разделена приблизително на две зони на контрол. Западната част, обхващаща главно районите на запад от река Е., се контролира от официалното правителство на С. и неговите ирански и руски съюзници.

Източната част на провинцията - повечето от районите на изток от река Е. - се контролира от ръководените от кюрдите Сирийски демократични сили (SDF).

Организацията "Ислямска държава" (ИД) все още присъства и остава активна през първата половина на 2023 г., като присъствие на нейни клетки е картографирано в пустинните райони на запад от Е.. Съобщава се, че групировката използва тази област като оперативна база за възстановяване на клетки, обучение на бойци и извършване на атаки в целия регион. От началото на 2023 г. ИД увеличава своите атаки и принудителни дейности в градския пояс на провинцията, а нарастване на активността на клетките ѝ е докладвано и в контролираните от SDF северни провинциални райони на провинция Д. ал 3..

Ситуацията със сигурността в провинция Д. ал 3. е описвана като "нестабилна" с продължаващи съобщения за целенасочени убийства, извършвани с огнестрелни оръжия и самоделни взривни устройства. Съобщава се за взаимни удари между американските сили и силите на IRGC/подкрепяните от И. милиции, както и израелски въздушни бомбардировки. Съобщава се също така за смъртоносни битки между Националните сили за отбрана (National Defence Forces, NDF) и правителствените войски, Дирекцията за разузнаване на военновъздушните сили и IRGC, както и между членове на NDF. След избухването на конфликта между Израел и "Х." през октомври 2023 г., подкрепяни от И. въоръжени групи атакуват американските сили в С. с удари с дроне, импровизирани ракети и минохвъргачни снаряди, включително в провинция Д. ал 3.. Ответни въздушни удари от САЩ срещу позиции на подкрепяни от И. въоръжени групировки в провинцията също са докладвани. През август 2023 г. избухват сблъсъци между SDF и арабски племенни бойци, членове на военния съвет на Д. ал 3., които водят до няколко убити бойци и цивилни лица. Сблъсъци между протестиращи и членове на SDF имат за последица две цивилни жертви, когато силите за сигурност откриват огън, за да разпръснат демонстрантите. Сблъсъците продължават през септември 2023 г. в източната част на Д. ал 3., когато племенните сили атакуват позиции на SDF, което води до жертви и разселване. Въпреки че SDF възстановяват контрола над своята територия в Д. ал 3., има съобщения, според които атаките на арабски племенни групи срещу техни позиции продължават и през октомври 2023 г., което води до жертви сред бойци и цивилни.

Д. ал 3. регистрира втория най-голям брой цивилни жертви от всички сирийски провинции. През периода август 2022 г. - юли 2023 г. Сирийската мрежа за човешки права (Syrian Network for Human Rights, SNHR) регистрира 167 смъртни случая на цивилни в провинция Д. ал 3., докато през периода август - ноември 2023 г. същата

организация документира 70 смъртни случая на цивилни лица. Съобразно данните за населението от май 2022 г., това представлява двадесет и две цивилни жертви на 100 000 жители за целия референтен период. Към май 2022 г. на територията на провинция Д. ал 3. е имало 153 814 вътрешно разселени лица. Според Службата на ООН за координация по хуманитарните въпроси (U.) между януари и декември 2022 г. приблизително 1 000 души са разселени от Д. ал 3., други 1 000 в рамките на провинцията, а приблизително 1 000 души са разселени от други провинции в Д. ал 3.. През първите пет месеца на 2023 г. има приблизително 22 движения на вътрешно разселени лица извън Д. ал 3., а през същия период не е документирано никакво разселване към или в рамките на провинцията.

Д. ал 3. се счита за една от най-засегнатите провинции на С. по отношение на наличие на взривни боеприпаси. Районите, контролирани в миналото от групировката "Ислямска държава" (ИД) показват най-високи нива на взривни устройства, тъй като отстъпващите бойци на ИД оставят големи количества импровизирани противопехотни мини и други импровизирани взривни устройства. През първото тримесечие на 2023 г. са докладвани 127 смъртни случая вследствие на взривни боеприпаси в Д. ал 3., което е повече отколкото във всяка друга сирийска провинция. Разглеждайки показателите, може да се заключи, че в провинция Д. ал 3. безогледното насилие достига толкова високо ниво, че има сериозни основания да се смята, че цивилно лице, върнато в провинцията, би било, единствено поради своето присъствие на нейна територия, изправено пред реален риск да бъде изложено на сериозна заплаха, посочена в член 15, буква в) от Директива 2011/95/ЕС.

Към момента на приключване на устните състезания, не беше представена по-актуална справка за ситуацията в област Д. ал 3., поради което съдът намира, че следва да вземе предвид именно ситуацията в тази област на С., изложена в цитираната справка.

От друга страна, представителят на оспорващия, представи по време на проведеното съдебно заседание извадки от общодостъпни източници, касаещи ситуацията в С.. Общеизвестен е факта, че след мълниеносното напредване на радикалната джихадистка групировка "Х. Т. аш Ш.", започнало на 27.11.2024 г., президентът на страната Б. А. избяга от С. и управлението беше поето от представители на групировката. В страната се наблюдават наченки за започване на помирителни процеси, но за момента няма сигурни данни, че продължилия десетилетие конфликт, ще бъде разрешен в близко бъдеще. Това се отнася най-вече за североизточните части на С., включително контролирани от SDF, където има данни за сблъсъци между тях и силите на управляващите джихадисти. На 26.12.2024 г. сирийските сили за сигурност започнаха мащабна операция в западната провинция Т., срещу милиции, подкрепящи сваления президент Б. А.. Операцията е насочена към „възстановяване на сигурността, стабилността и гражданския мир“ в района, съобщава БТА. По време на акцията са „неутрализирани“ редица членове на въоръжените групировки, лоялни на сваления режим.

Вземайки предвид, информацията, съдържаща се в цитираната справка, както и актуалните данни за ситуацията в С., съдът намира, че към настоящия момент по отношение на М. Х. М. са налице предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС за предоставяне на

хуманитарен статут.

Ситуацията в провинция област Д. ал 3., от където произхожда търсеция закрила се характеризира с висока степен на насилие. Въоръжените конфликти между различните групировки са почти ежедневни както преди 27.11.2024 г., така и след това. При тези сблъсъци се създава опасност за живота на цивилното население, неучастващо в тях, към което безусловно принадлежи и оспорващия М. Х. М..

Следва да се отбележи, че информацията за ситуацията в Д. ал 3. се потвърждава и от обясненията на оспорващия, дадени както по време на проведеното в ДАБ интервю, така и пред настоящия съдебен състав. Според него, на мястото, където е живял, е имало сблъсъци между различните племена, като едните с курдите, а другите били с иранците и правителството – биели са се помежду си.

Изложеното мотивира съда да приеме, че М. Х. М. е бил принуден да напусне страната си на произход, защото там е бил изложен на реална опасност от тежки и лични заплахи срещу живота му при наличието на съществуващ въоръжен конфликт. Завръщането му в С. в този момент не е безопасно и би застрашило здравето и живота му като цивилно лице, поради което на същия следва да бъде предоставен хуманитарен статут.

За пълнота настоящият съдебен състав намира, че следва да отбележи, че оспореното решение е постановено в противоречие с прогласените в чл. 13 от АПК, принципи на последователност и предвидимост, а именно, че административните органи своевременно огласяват публично критериите, вътрешните правила и установената практика при упражняване на своята оперативна самостоятелност по прилагане на закона и постигане на целите му. В разглеждания казус, ответникът е следвало да изложи ясни и точни мотиви, защо след като през последната година и половина на общо 7227 граждани на С. е предоставена международна закрила, като от тях 276 да регистрирани като непридружени непълнолетни, при липса на коренно променена ситуация в страната, на М. Х. М. е отказано предоставянето на такава.

Съдът намира, че следва да обсъди и обстоятелството, че в случая се касае за непридружен непълнолетен. Както в хода на проведеното административно производство, така и пред съда, специализираните органи, в лицето на Дирекция „Социално подпомагане“, район К. село, изразяват становище, че в интерес на детето е да остане в България и да получи статут, за да може да живее в безопасна и сигурна страна. Оспорващият ясно и категорично заяви пред съда, че не желае да се връща в С., защото е намразил ситуацията там.

Настоящият съдебен състав намира за необосновано изразеното в оспореното решение становище, че висшия интерес на детето, в случая е свързан най-вече с това, то да живее заедно със семейството си в страната на произход. Това становище не е съобразено нито с желанието на детето, нито със съмненията за засягане на неговата телесна неприкосновеност при връщането му в страната на произход.

В Конвенцията на Организацията на обединените нации (ООН) за защита правата на детето е използван терминът "висш интерес" на детето, който описва благосъстоянието на децата, което е определено от много широк кръг

обстоятелства като: възраст, ниво на зрялост, роля на семейството, социални и културни норми и очаквания, а също така индивидуалната история и опит на детето. Не може да бъде прието, че висшият интерес на детето е обективен факт. Няма препоръчителни определения, които са приложими универсално към всяко дете и във всеки контекст. Възможни са много схващания при определянето на висшият интерес на детето. Съществуват четири взаимосвързани измерения за оценка на висшият интерес на детето: 1/изпълнението на Конвенцията за правата на детето; 2/съобразяване с гледната точка на детето; 3/цялостен подход за оценка на висшият интерес; 4/съобразяване с краткосрочните и дългосрочните интереси на детето. В случаите когато различни права на детето влизат в конфликт помежду си, като например правото на образование и на адекватен стандарт на живот, висшият интерес на детето трябва да има ролята на междинен принцип. Може да възникнат и справедливи конкуриращи се помежду си претенции между различни групи: между родители и деца, между отделни деца и по-голяма група от деца или между дете и неговата общност или обществото, в което живее. При оценяване на висшия интерес на детето трябва да се има предвид запазване на неговото здраве и безопасност, както и правото му да поддържа редовно лични отношения и преки контакти с двамата си родители.

В глава втора "Права на детето" на Закона за закрила на детето (ЗЗДт) се съдържат разпоредби относно: право на закрила - чл. 10, закрила срещу насилие - чл. 11, закрила на личността на детето - чл. 11а, право на изразяване - чл. 12, право на информиране и консултиране - чл. 13, защита на религиозни убеждения - чл. 14, участие в процедури - чл. 15, зачитане на родителите, настойниците, попечителите и другите членове на обществото -чл. 15а, тайна на информацията, засягаща детето - чл. 16 и т.н.

В ЗЗДт липсва изрична защита на правото на детето на благоденствие и социално развитие, поради това съдът намира, че следва да анализира някои разпоредби на Конвенцията на ООН за защита правата на детето.

Съгласно чл. 3, пар. 1 на Конвенцията висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи. В коментара на конвенцията на комитета по правата на детето (CRC/C/GC/12 29 май 2013 г.) се посочва, че член 3, параграф 1 има за цел гарантиране на разглежданото право във всички решения и действия, отнасящи се до децата. Това означава, че първостепенно съображение за всяко действие, свързано с дете или деца, трябва да бъдат най-добрите интереси на това дете или деца. Смисълът на думата „действие“ не включва само решения, но и всички актове, поведение, предложения, услуги, производства и други мерки. Бездействието, непредприемането на действия и пропуските също са „действия“ – например когато социалните служби не предприемат действия за защита на децата от неполагане на грижи или малтретиране. Всъщност всички действия, предприети от една държава, по един или друг начин засягат децата. Това не означава, че е необходимо всяко действие, предприето от държавата, да включва пълен и официален процес на оценка и определяне на най-добрите интереси на детето. Ако обаче дадено

решение ще окаже съществено въздействие върху дете или деца, е уместно по-високо ниво на защита и подробни процесуални правила за съобразяване с най-добрите интереси на това дете или деца. Следователно по отношение на мерките, които не са пряко насочени към детето или децата, би било необходимо изразът „отнасящи се до“ да се изясни в светлината на обстоятелствата по всеки отделен случай, за да може да се прецени влиянието на действието върху детето или децата.

Според чл. 3, пар. 2 от Конвенцията, държавите – страни по нея се задължават да осигурят на детето такава закрила и грижи, каквито са необходими за неговото благосъстояние, като се вземат предвид правата и задълженията на неговите родители, законни настойници или на другите лица, отговорни по закон за него, и за тази цел те предприемат всички необходими законодателни и административни мерки. В този смисъл, задължението на държавите надлежно да се съобразяват с най-добрите интереси на детето е комплексно и обхваща всички обществени и частни институции за социално подпомагане, съдилища, административни и законодателни органи, включващи деца или отнасящи се до тях.

Понятието за най-добрите интереси на детето е сложно и неговото съдържание трябва да се определя поотделно за всеки случай. Именно чрез тълкуване и изпълнение на член 3, пар. 1 и пар. 2 в съответствие с останалите разпоредби на Конвенцията, административните органи и съдилищата следва да изяснят понятието и да го приложат конкретно на практика. Съответно понятието за най-добрите интереси на детето е гъвкаво и приспособимо. То следва да се адаптира и определя индивидуално, според конкретното положение на съответното дете или деца, предвид индивидуалната им среда, ситуация и нужди. При индивидуални решения най-добрите интереси на детето трябва да се оценяват и определят в светлината на конкретните обстоятелства около съответното дете. За колективни решения – например от законодателя – най-добрите интереси на децата като цяло трябва да се оценяват и определят в светлината на обстоятелствата на конкретната група и/или децата като цяло. И в двата случая оценката и определянето следва да се извършват при пълно зачитане на правата, съдържащи се в Конвенцията и факултативните протоколи към нея.

Важен елемент, който трябва да се вземе под внимание, е уязвимото положение на детето, например ако то има увреждане, принадлежи към малцинствена група, ако е бежанец или търсещо убежище лице, жертва на малтретиране, живее на улицата и пр. Целта на определянето на най-добрите интереси на дете или деца в уязвимо положение следва да бъде свързана не само с пълното ползване от всички предвидени в Конвенцията права, но и с останалите норми в областта на правата на човека, отнасящи се до такива специфични ситуации, например като тези в обхвата на Конвенцията за правата на хората с увреждания, Конвенцията за статута на бежанците и др., както и без съмнение нормите на първичното и вторичното право на ЕС, регулиращи Общата европейска система в областта на убежището.

В случая задължително следва да се вземат предвид и някои от разпоредбите на вторичното право на ЕС, даващи тълкуване на понятия, имащи отношение към правото на получаване на международна закрила.

Съгласно т. 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (наричана за краткост по-надолу само Директивата), „Висшият интерес на детето“ следва да има първостепенно значение за държавите-членки при изпълнението на настоящата директива, в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 1989 г. При определяне на висшият интерес на детето държавите-членки следва да обръщат особено внимание на принципа за целостта на семейството, благоденствието и социалното развитие на непълнолетното лице, на съображения, свързани със сигурността и безопасността, както и на мнението на непълнолетното лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост.

По силата на чл. 20, пар. 3 и пар. 5 на глава VII от Директивата, уреждащ съдържанието на правото на международна закрила, при изпълнението на настоящата глава държавите-членки вземат предвид особеното положение на уязвимите лица, като например непълнолетни лица, непридружени непълнолетни лица, лица с увреждания, възрастни хора, бременни жени, самотни родители, придружени от непълнолетните си деца, жертви на трафик на хора, лица с психични разстройства и лица, които са били подложени на изтезания, изнасилване или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие. Висшият интерес на детето е първостепенно съображение за държавите-членки при изпълнението на разпоредбите на настоящата глава относно непълнолетните лица.

Вземайки предвид цитираните по-горе норми от правото на ЕС и международното право, съдът намира, че по отношение на разглеждания казус могат да се направят изводи в следните насоки.

Безспорно е, че към момента на приключване на устните състезания, М. Х. М. непридружен непълнолетен.

В съответствие с чл. 15, ал. 6 от ЗЗДт, съдът изслуша становището на представител на ДСП, район К. село и прие изготвения социален доклад.

Съдът намира, че в случая е безспорно, че М. Х. М., от повече от десет години е живял в една изключително враждебна среда на непрекъснати кървави конфликти. Загубил е баща си и не е могъл да посещава училище. Не са необходими специални знания, за да се приеме, че тези преживявания най-вероятно са се отразили негативно върху психическото му състояние. Връщането на М. Х. М. в С., въпреки неговото категорично нежелание, ще бъде съпроводено със стрес, несигурност и страх. То би задълбочило негативните психически състояния и не би било в съответствие с неговия висш интерес.

Тези изводи се подкрепят напълно и от даденото от представителя на Дирекция „Социално подпомагане“ становище по време на проведеното по делото открито заседание, както и от социалния доклад.

Изложеното мотивира съдът да приеме, че оспореното решение е в разрез с „висшият интерес“ на детето.

Както беше посочено по-горе при оценката на висшият интерес на детето, следва да се преценят в съвкупност и пълнота следните критерии: 1/изпълнението на Конвенцията за правата на детето; 2/съобразяване с гледната точка на детето; 3/цялостен подход за оценка на висшият интерес; 4/съобразяване с краткосрочните и дългосрочните интереси на детето.

При оценката на тези критерии от приоритетно значение е запазването на здравето и безопасността на детето.

По изложените съображения съдът намира, че жалбата следва да бъде уважена, в частта, в която се оспорва решението за отказ за предоставяне на хуманитарен статут.

Делото е необходимо да се върне като преписка на Председателя на ДАБ за постановяване на ново решение, по направеното от М. Х. М. искане за предоставяне на хуманитарен статут. Административният орган, съблюдавайки изложените по-горе мотиви, следва да вземе предвид установените данни, за страната на произход на търсещия закрила непридружен непълнолетен, при съблюдаване на критериите за преценка на висшия му интерес.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2, във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК, **Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав,**

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Х. М., гражданин на Сирийската Арабска Република, чрез адвокат Т. И. срещу Решение № 11051/24.10.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, в частта, в която е отхвърлена молбата му за предоставяне на статут на бежанец.

ОТМЕНЯ по жалба на М. Х. М., гражданин на Сирийската Арабска Република, чрез адвокат Т. И. Решение № 11051/24.10.2024 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, в частта, в която му е отказано предоставяне хуманитарен статут.

ВРЪЩА делото като преписка на Председателя на ДАБ за ново произнасяне, при спазването на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния Административен Съд на Република България.